

Nacionalne manjine

Bilo bi zanimljivo proučiti podrijetlo brojnih nacionalnih manjina u zemljama središnje i južne Europe, što predstavlja fenomen nepoznat u drugim dijelovima kontinenta i svijeta gdje se o takvim osobama govori kao o pripadnicima manjina, regionalnih kultura ili jednostavno kao o imigrantima. Moj je dojam kako sama činjenica da je postojanje manjina prihvaćeno i u Ustavu, kao i dodjeljivanje posebnih prava manjinama, uključuje u sebi demokratski probitak za predmetnu zemlju jer dodaje element složenosti zadaći upravljanja državom. Broj manjina koje žive u Hrvatskoj je 22. Prema Ustavnom zakonu o ljudskim pravima i slobodama i pravima etničkih i nacionalnih zajednica ili manjina u Republici Hrvatskoj iz 2000. godine, u Hrvatskoj žive sljedeće nacionalne manjine: Albanci, Austrijanci, Bošnjaci, Bugari, Crnogorci, Česi, Mađari, Makedonci, Nijemci, Poljaci, Romi, Rumunji, Rusi, Rusini, Slovaci, Slovenci, Srbi, Talijani, Turci, Ukrajinci, Vlasi i Židovi. Njihov ukupan broj je 331.383, što predstavlja 7.47% stanovništva države (prema popisu stanovništva iz 2001.).

Ta brojka uključuje bivše državljane drugih neovisnih država, susjednih ili udaljenih, koji su se naselili u Hrvatskoj u nekom trenutku njezine povijesti. Važno je zapamtiti kako koncept nacionalne manjine mora biti dinamičan jer broj pripadnika predmetne manjine može rasti s dolaskom novih stanovnika, ili opasti, ovisno o potpunoj integraciji nekih od njih u budućnosti. Također je potrebno jasno razgraničiti razlike između manjina i imigranata. Zapravo, već postoje brojni strani državljani u Hrvatskoj koji nemaju status pripadnika nacionalne manjine.

U budućnosti, nakon ulaska Hrvatske u Europsku uniju, ne može se isključiti kako će broj imigranata dodatno porasti, kao što je to slučaj u drugim europskim zemljama gdje prosječan postotak imigrantske populacije iznosi 15%. Vjerojatno je samo pitanje vremena kada će „novi stanovnici“ zahtijevati ostvarenje svojih kulturnih, društvenih i političkih prava kao što to čine manjine.

Većina od 22 nacionalne manjine u Hrvatskoj naselila se u zemlji tijekom stoljeća kada su konfiguracije država i njihove granice bile drukčije: Italija i Njemačka nisu postojale kao ujedinjene države, Austro-ugarski imperij obuhvaćao je velik dio središnje Europe, a područje Balkana opetovano je mijenjalo svoju političku konfiguraciju. Kao posljedica toga, manjine poput talijanske, njemačke, češke, slovačke, mađarske itd. doselile su se u Hrvatsku i ugodno se smjestile ovdje, tako da je njihova razina blagostanja i asimilacije dosta iznad prosjeka.

Nasuprot tomu, u ovom trenutku postoje dvije manjine u Hrvatskoj koje se suočavaju s poteškoćama pri ostvarivanju svojih vrijednosti.

S lijeva na desno: voditelj Misije, veleposlanik Jorge Fuentes, Ratko Gajica, dopredsjednik Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Hrvatskog Sabora i Antun Palarić, državni tajnik Središnjeg državnog ureda za upravu, govore za okruglim stolom o promicanju zapošljavanja pripadnika manjina.

Jedna od njih je romska manjina čiji problemi su slični problemima koje Romi imaju u drugim europskim zemljama i ostatku svijeta: siromaštvo, marginalizacija, nepismenost, rasna diskriminacija itd. Druga manjina o kojoj je riječ je srpska manjina, a njezina najveća poteškoća potječe iz činjenice kako su oni postali nova manjina koja nije postojala do rata 1991.-1995., jer su hrvatski državljani srpske nacionalnosti bili dobro integrirani u Socijalističku Republiku Hrvatsku u sklopu jugoslavenske federacije, na isti način na koji su osobe hrvatske nacionalnosti bile integrirane u Socijalističku Republiku Srbiju. Agonija ratnih strahota naravno nije pridonijela integraciji Srba u njihovu novu hrvatsku domovinu niti je omogućila proces pomirbe sa svojim susjedima, što je neizostavan proces, ali također i proces koji zahtijeva godine mirnog suživota, zajedničkih napora i prosperiteta, pored učinkovitog djelovanja sudova.

U ovom trenutku važno je poduzeti jasne aktivnosti od strane države kroz primjenu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, kao i od strane Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa te građana kako bi odvojene škole i očuvanje različitosti jezika i kultura poslužile kao prednost, a ne kao nedostatak. Kako bi kulturna različitost obogatila a ne narušavala suživot unutar zemlje, država treba uključiti sve svoje građane u ostvarivanje zadaća i ciljeva u svim zvanjima i uredima diljem zemlje. Na isti način na koji predivni otoci obogaćuju zemlju, iako je njihovo održavanje skupo (troškovi prijevoza, komunikacije, elektrifikacije, opskrbe vodom itd.), nacionalne manjine moraju biti jedan od ključnih elemenata bogatstva Hrvatske s kulturnog i društvenog aspekta, kao i s političke i gospodarske točke gledišta.

Veleposlanik Jorge Fuentes, voditelj Misije

6. studenog - voditelj Misije sastao se s ministrom kulture, Božom Biškupićem kako bi razgovarali o zakonskim propisima koji se odnose na medije.

7. - 8. studenog - voditelj Misije, zamjenik ministrice vanjskih poslova Pjer Šimunović i španjolski veleposlanik Manuel Salazar posjetili Knin, Split i Zadar.

9. studenog - bivši ministar vanjskih poslova Bugarske i predsjedatelj OESS-a, Solomon Passy, u posjetu Glavnom uredu Misije.

13. studenog - Plenarni sastanak u Ministarstvu vanjskih poslova.

16. - 17. studenog - voditelj Misije sudjeluje na sastanku Igmanske inicijative u Miločeru u Crnoj Gori.

21. studenog - posjet skupine španjolskih novinara Glavnom uredu Misije.

27. studenog - Okrugli stol o promicanju zapošljavanja pripadnika manjina u organizaciji Misije i Središnjeg državnog ureda za upravu.

30. studenog - voditelj Misije sudjeluje na konferenciji pod nazivom „Izazovi Hrvatske u reformi pravosuđa i borbi protiv korupcije i organiziranog kriminala“ u Zagrebu.

6. prosinca - prošireni sastanak viših dužnosnika Misije u Glavnom uredu.

9. prosinca - OESS-ov štand na zagrebačkom glavnom trgu povodom obilježavanja Međunarodnog dana ljudskih prava.

11. prosinca - Okrugli stol o popisima birača u Hrvatskom Saboru u organizaciji Misije i Središnjeg državnog ureda za upravu.

12. prosinca - završna svečanost projekta Djeca zajedno u Vukovaru i Osijeku.

14. prosinca - predsjednik Ustavnog suda, Petar Klarić, u posjetu Glavnom uredu Misije.

14. prosinca - sastanak Radne skupine za ratne zločine koju čine OESS, izaslanstvo Europske komisije, Haški tribunal i predstavnici Ministarstva pravosuđa, glavni državni odvjetnik, predstavnici Vrhovnog suda i MUP-a.

Osnovano Hrvatsko vijeće za medije

Od 27. do 29. listopada, u prostorijama Međunarodnog centra za obrazovanje novinara (ICEJ) u Opatiji, održana je trodnevna konferencija o osnivanju Hrvatskog vijeća za medije (HVZM). Novinari, stručnjaci za medije, predstavnici izdavača i novinarskih društava i udruženja usvojili su deklaraciju kojom se utvrđuje Vijeće kao autonomna, nacionalna i samoregulirajuća ustanova. „Od iznimne je važnosti omogućiti Hrvatskom vijeću za medije neovisnost od državnih vlasti i zaštitu od komercijalnih ili bilo kojih drugih pojedinačnih interesa“, navodi se u deklaraciji. Svi sudionici složili su se kako je najvažnija zadaća Vijeća promicanje vjerodostojnosti, kvalitete i ugleda javnih medija te služenje interesima javnosti. Vijeće će usvojiti etički kodeks i odrediti profesionalne i etičke standarde. U budućnosti, ovo će tijelo također rješavati žalbe posredovanjem između oštećene stranke i uredništva. Ukoliko bude potrebno, ono bi također moglo određivati sankcije, ali samo one moralne prirode. Predsjednik Hrvatskog novinarskog društva (HND), Dragutin Lučić-Luce podržao je osnivanje Vijeća dodavši kako je medijskoj sceni u Hrvatskoj potrebno tijelo koje bi pomoglo u afirmaciji javnih medija. „Slučajevi ksenofobije, društvene netrpeljivosti i govora mržnje koji se još uvijek pojavljuju u domaćim medijima moraju se pažljivo promatrati i javno osuditi, a mediji moraju dosegnuti višu razinu discipline u tom kontekstu“, izjavio je Lučić. Također je izrazio nadu kako će Vijeće pridonijeti ovom procesu kroz razvitak

svog utjecaja i svoje javne snage. Ravnatelj Hrvatskog radija i televizije (HRT), Mirko Galić, također je podržao ovu inicijativu, rekavši kako, unatoč prilično visokoj razini medijske slobode u Hrvatskoj, tu slobodu ipak treba na neki način organizirati. „Sloboda javne riječi ponekad se zlorabi te u tom slučaju ugrožava slobodu drugih ljudi da zaštite svoje interese“, rekao je Galić. Po njegovom mišljenju, najvažnija zadaća ovog tijela je spriječiti samovolju u svim svojim aktivnostima i dosegnuti najvišu razinu objektivnosti tako što će ostati izvan dosega vlasti. Dodao je kako bi također bilo potrebno osnovati ustanovu Pučkog pravobranitelja za medije. Glavni pokretači osnivanja Hrvatskog vijeća za medije su Hrvatsko novinarsko društvo (HND), Udruženje izdavača tiskanih medija, Hrvatska udruga radija i novina (HURIN) i Vijeće za medije Hrvatskog helsinškog odbora (HHO).

Petra Martić, Asistentica u Uredu za medije

Deklaracija o osnivanju Hrvatskog vijeća za medije usvojena je na konferenciji u Opatiji održanoj od 27. do 29. listopada 2006.

Četvrti sastanak Igmanske inicijative

Od 16. do 17. studenog, voditelj Misije OESS-a, veleposlanik Fuentes, sudjelovao je na Predsjedničkom zasjedanju Igmanske inicijative, uz svoje kolege iz Misija OESS-a u Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori i Srbiji. Bio je to 14. godišnji sastanak posvećen razvijanju dobrosusjedskih odnosa među zemljama potpisnicama Daytonskog sporazuma. Ovaj sastanak na vrhu, održan po prvi put u neovisnoj Crnoj Gori, u obalnom ljetovalištu Miločer, četvrti je po redu sastanak na razini predsjednika država, nakon prethodna tri održana u Hrvatskoj, Srbiji i Bosni i Hercegovini. Igmansku inicijativu pokrenula je skupina od 100 NVO-a 2000. godine u Zagrebu, uz pokroviteljstvo „Freedom House“-a. Na sastanku su sudjelovali predsjednik Republike Hrvatske, Stjepan Mesić, predsjednik Republike Crne Gore, Filip Vujanović, i predsjednik rotirajućeg Predsjedništva Bosne i Hercegovine, Nebojša Radmanović. Predsjednik Republike Srbije, Milan Tadić, nije bio u mogućnosti sudjelovati na sastanku, ali potpisao je zajedničku predsjedničku izjavu. U predsjedničkoj izjavi pod nazivom „Zemlje Daytonskog sporazuma na putu ka Europskoj uniji – rezultati i prepreke“, četvorica predsjednika država preuzeli su obveze u pogledu širokog spektra pitanja, uključujući omogućavanje povratka izbjeglica, integraciju nacionalnih manjina, suradnju s Haškim tribunalom i davanje potpore djelotvornom procesuiranju ratnih zločina pred domaćim sudovima. Kada je riječ konkretno o pitanju izbjeglica, u izjavi stoji sljedeće: „Nećemo dopustiti pojedincima ili institucijama na nižim razinama da aktivno ili pasivno potkopavaju političku volju izraženu na najvišoj razini da se omogući povratak izbjeglicama i raseljenim osobama“. Četvorica predsjednika također su iskazali svoje opredjeljenje za suočavanje s istinom o događajima iz prošlosti te jačanje sposobnosti svojih država za usklađivanje zakonskih propisa, prakse i institucija s onima Europske unije i drugih tijela.

Enrique Horcajada, voditelj Odjela za politička pitanja

Zbogom Belgiji, dobrodošlica Španjolskoj

Približava se kraj 2006. godine, a s njim i sastanak Ministarskog vijeća u Bruxellesu te kraj belgijskog predsjedanja, obilježenog njegovim inicijalnim direktivama o razvoju prometa, borbe protiv organiziranog kriminala i iskorjenjivanju korupcije, tri nažalost manjkava područja u nekim državama članicama OESS-a, posebice u onim državama u kojima je ova organizacija uspostavila svoje misije.

Kada je riječ o Balkanu, belgijski predsjedatelj usmjerio je svoj interes na dva najistaknutija problema u regiji, pitanje izbjeglica koji se nisu vratili u svoje domicilne države i praćenje suđenja za ratne zločine: tijekom 2006. godine, Belgija je poticala rješavanje oba pitanja kroz Sarajevski, odnosno Palički proces.

Belgijski predsjedatelj usmjerio je također posebnu pozornost na Hrvatsku. Zajedno smo bili u mogućnosti ustanoviti razinu napretka vezano uz pitanja obuhvaćena mandatom. Belgija razumije i cijeni pregovaračku Platformu koju je osmislila Misija u Zagrebu, a koja je u prosincu 2006. godine, dovela do zatvaranja četiri od šest odjela obuhvaćenih mandatom potpisanim između Hrvatske i OESS-a 1996. godine.

Belgija predaje palicu Španjolskoj koja će predsjedati OESS-om tijekom 2007. godine. Ministar vanjskih poslova, Miguel Angel Moratinos, i njegovi najbliži suradnici, Bernardino Leon, Jose Pons, Jose Angel Lopez Jorin, Fernando de Galainena, Enrique Asorey i Jose Luis Lozano u Madridu, kao i Carlos Sanchez de Boado i njegov tim suradnika iz španjolskog izaslanstva u Beču, imena su koja će postati dobro znana velikoj obitelji OESS-a u siječnju.

Španjolski predsjedatelj usredotočit će se na pitanja koja trenutno zaokupljaju europsku javnost:

- Migracije. One su prihvatljive i korisne za zemlju primateljicu i domicilnu zemlju ukoliko se odvijaju na zakonit način. Međutim, mogu biti katastrofalne ukoliko se odvijaju izvan tih kanala, uzimajući u obzir činjenicu kako će za četvrt stoljeća imigranti predstavljati dvadest posto od ukupnog stanovništva Europske unije.
- Borba protiv terorizma, pošast koja je promijenila značenje 11. rujna te osobito pogodila zemlje poput SAD-a, Velike Britanije, Španjolske, Turske itd.
- Energetski izazov: europska ovisnost o opskrbi s područja izvan njezinih granica.
- Okoliš, klimatske promjene, globalno zatopljenje.
- Savez civilizacija, usmjeren ka prevladavanju ozračja nepovjerenja i nedostatka razumijevanja osobito razvijenog nakon napada na Svjetski trgovinski centar i Pentagon u rujnu 2001. godine.
- Razvoj južnog Mediterana, jedne od radikalnijih kontaktnih točki između Sjevera i Juga, zajedno s rijekom Rio Grande i 38. paralelom u Koreji.

Pluralističko društvo geslo je španjolskog predsjedatelja za 2007. godinu.

- Odnosi s Azijom, nadolazećim kontinentom punim vitalnosti. Pored bavljenja ovim značajnim i širim globalnim pitanjima, kada je riječ o jugoistočnoj Europi, OESS će pod španjolskim predsjedanjem trebati nastaviti rješavati pitanja koja su ostala nedovršena tijekom 2006. godine, prvenstveno, u odnosu na Balkan, razvijanje Sarajevskog i Paličkog procesa.

Kada je riječ o Hrvatskoj, nakon zatvaranja odjela za politička pitanja, medije, policijska pitanja i civilno društvo, Španjolska će trebati aktivno poticati napredak u ispunjenju hrvatskih obveza vezano uz pitanja izbjeglica, kroz ostvarivanje njihovog povratka i reintegracije u zemlju podrijetla – uglavnom Hrvatsku – ili njihove asimilacije u zemlji primateljici – prvenstveno Srbiji. Također će biti potrebno dovršiti reformu pravosuđa te pružiti svu moguću potporu Haškom tribunalu i lokalnim sudovima vezano uz vođenje poštenih i korektnih suđenja za ratne zločine.

Na široj globalnoj razini, Španjolska treba posvetiti pozornost zamrznutim sukobima i reformi OESS-a pokrenutoj tijekom mandata prethodnih i sadašnjeg predsjedatelja. Doista, ono što Španjolska treba pokušati ostvariti jest dati poticaj ovoj Organizaciji kako u pogledu njezinih dnevnih aktivnosti, tako i u pogledu njezina općeg usmjerenja koje održava snagu i prestiž zaslužen u 20. stoljeću u postizanju okončanja hladnog rata i početka ponovnog europskog ujedinjenja.

Veleposlanik Jorge Fuentes, voditelj Misije

Aktivnosti

Platforma

Platforma

Platforma

Premijer Ivo Sanader i bliski suradnici razgovaraju s voditeljem Misije OEES-a u Republici Hrvatskoj, veleposlanikom Jorgeom Fuentesom, o rješavanju preostalih pitanja obuhvaćenih mandatom Misije, 8. rujna 2006. (Slikao: ministar kulture Božo Biškupić koji je također bio nazočan na sastanku).

O obvezama Vlade Republike Hrvatske vezano uz osiguranje vladavine prava vode se razgovori na plenarnim sastancima koji se održavaju jednom mjesečno u Ministarstvu pravosuđa.

Predstavnici međunarodne zajednice i ministar mora, turizma, prometa i razvitka Božidar Kalmeta razgovaraju o preostalim pitanjima vezanim uz povratak izbjeglica na jednom od mjesečnih plenarnih sastanaka.

Središnja tema okruglog stola održanog u Saboru 27. studenog 2006. godine bila je promicanje zapošljavanja manjina.

Voditelj Misije, premijer Ivo Sanader, predsjednik Hrvatskog sabora Vladimir Šeks, voditelj Središnjeg državnog ureda za upravu Antun Palarić, ministrica vanjskih poslova Kolinda Grabar-Kitarović i ministrica pravosuđa Ana Lovrin na okruglom stolu o financiranju političkih stranaka, Sabor, Zagreb, 11. rujna 2006.

Odjel za povratak i integraciju na radnom sastanku za pripremu sastanka čelnika međunarodne zajednice s ministrom mora, turizma, prometa i razvitka Božidarom Kalmetom, 6. prosinca 2006. godine.

Platforma • Platforma • Platforma

U okviru OESS-ovih mehanizama i aktivnosti, kao i drugih regionalnih i subregionalnih organizacija i inicijativa, Republika Hrvatska aktivno surađuje sa susjednim zemljama i zemljama u regiji u pogledu velikog broja pitanja od zajedničkog interesa koja pobuđuju zabrinutost, poput organiziranog kriminala i korupcije, prometa, infrastrukture, energije, gospodarskog razvoja i slobodne trgovine. Regionalna suradnja, zajedno s pridruženjem Europskoj uniji i NATO-u stupovi su hrvatske vanjske politike. Iskreno se nadamo kako će naše predsjedanje Procesom suradnje u jugoistočnoj Europi, kao i Kvadrilateralom 2006./2007. godine, pružiti pozitivan doprinos razvoju regionalne suradnje, kao i ostvarenju ambicija zemalja u regiji ka pridruživanju euroatlantskim integracijama na temelju pojedinačnih postignuća. Tijekom prethodnih godina, Republika Hrvatska dokazala je svoje opredjeljenje za suradnju sa susjedima na dva politički osjetljiva područja: pitanjima vezanim uz izbjeglice kroz Sarajevsku deklaraciju te međudržavnoj pravosudnoj suradnji u procesuiranju ratnih zločina putem Paličkog procesa. To su dva posljednja poglavlja poslijeratnog naslijeđa za koja se nadamo kako će biti

riješena te ostati iza nas u najkraćem mogućem roku. Na kraju, ali ne i najmanje važno, bila bih nemarna kada se ne bih osvrnula na terensku djelatnost OESS-a. Hrvatskoj je bila od koristi odlična suradnja s Misijom OESS-a u Republici Hrvatskoj i voditeljem Misije, veleposlanikom Fuentesom. Zajednički smo ustanovili inovativni savjetodavni mehanizam, poznat kao „Platforma“, koji uključuje mjesečne sastanke na ministarskoj razini u svrhu olakšanja sustavnog praćenja napretka na svim područjima obuhvaćenim mandatom Misije, što vodi do zatvaranja nekoliko njezinih poglavlja. To će nam omogućiti da se bolje usredotočimo na naše zajedničke napore u ostvarenju preostalih ciljeva u provedbi programa stambenog zbrinjavanja za povratnike i reforme pravosuđa. Uvjereni smo kako će ova suradnja u 2007. godini donijeti pozitivne rezultate na ta dva preostala područja, te tako dovesti do uspješnog ostvarenja mandata Misije.

Govor Kolinde Grabar-Kitarović, ministrice vanjskih poslova i europskih integracija Republike Hrvatske na 14. sastanku Ministarskog vijeća OESS-a u Bruxellesu, 4. i 5. prosinca 2006. godine

Rasprava o rješavanju preostalih pet pitanja obuhvaćenih mandatom Misije na plenarnom sastanku u Ministarstvu vanjskih poslova.

Što je platforma

Početak 2006. godine, premijer Sanader i voditelj Misije sastali su se kako bi istražili mogućnosti napretka u ispunjenju mandata Misije. Na taj je način osmišljen poseban pregovarački okvir između Misije i Vlade, pod nazivom „Platforma“, a koja se sastoji od tri stupa, odnosno tri zasebna mjesečna plenarna sastanka.

Prvi stup predstavljaju redovni mjesečni sastanci s predstavnicima Ministarstva mora, turizma, prometa i razvitka na temu povratka izbjeglica.

Drugi stup su redoviti sastanci s predstavnicima Ministarstva pravosuđa, glavnim državnim odvjetnikom i predstavnicima sudstva usmjereni na rješavanje pitanja vezanih za procesuiranje ratnih zločina.

Treći stup čine sastanci s predstavnicima Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija vezano za rješavanje preostalih pet pitanja obuhvaćenih mandatom, naime, razvoj izbornog zakonodavstva, zaštita manjina, vladavina prava, osiguranje slobode medija, policijska reforma i razvoj civilnog društva.

Jedan od mnogih seminara za usavršavanje za medije kojemu je Misija dala potporu, u organizaciji Međunarodnog centra za edukaciju novinara, 22. studenog 2006.

Radionica za koordinateure policije u zajednici, održana na Bjelolasci od 3. do 5. listopada 2006. godine, usredotočila se na razmjenu najbolje prakse i poboljšanje interne komunikacije.

Članovi radne skupine za civilno društvo razgovaraju o temama vezanim uz daljnji napredak pravnog i institucionalnog okvira za civilno društvo, 18. studenog 2006.

Zatvaranje četiri odjela

U Pregledu iz 2006. godine (poznatijem kao „Polugodišnjem pregledu“) koji je dostavljen Belgiji - nositeljici dužnosti predsjedatelja 9. lipnja, Misija je pružila detaljan opis situacije na svim područjima postojećeg mandata. Ovo je prvo takvo izvješće nakon izvješća pripremljenog sredinom 2001. godine. Početkom godine, u siječnju, premijer Sanader i voditelj Misije susreli su se kako bi razmotrili načine za napredovanje u ispunjavanju mandata Misije. Uz već postojeće mjesečne sastanke s ministrom Kalmetom glede povratka izbjeglica, naknadno se započelo s Platformom, a koja je zamišljena kao skup tri stupa, odnosno tri odvojena mjesečna plenarna sastanka s Ministarstvom vanjskih poslova (MVP), Ministarstvom pravosuđa i Ministarstvom mora, turizma, prometa i razvitka. Tijekom redovnih plenarnih sastanaka Ministarstva vanjskih poslova (od kojih je prvi održan 23. veljače), Misija je u okviru mandata odredila konkretne ciljeve koje hrvatske vlasti trebaju ostvariti, uz potporu Misije tamo gdje to bude prikladno. Popratne radne skupine sastavljene od stručnjaka pomno su pratile i promicale njihovu provedbu. [u izdanju Courier-a za svibanj/lipanj 2006. godine, poseban članak bio je posvećen „Platformi“] Upravo je ta pregovaračka platforma, prije svega zahvaljujući radu tijekom plenarnih sastanaka s MVP-om, dala pozitivan poticaj provedbi mandata u četiri programska poglavlja: političkom, medijskom, policijskom i onom koji se odnosi na civilno društvo i upravljanje projektima. Nakon prva tri plenarna sastanka, u trenutku kada se pisao Pregled iz 2006. godine, Misija je zaključila kako je napredak glede hrvatskog ispunjenja međunarodnih obveza i zadaća poboljšana u dostatnoj mjeri u ova četiri programska područja čime je opravdano njihovo zaključivanje do kraja 2006. godine. Međutim, dva preostala odjela koja se bave povratkom i integracijom izbjeglica te vladavinom prava, iako se u njima bilježe poboljšanja, zahtijevaju daljnji napredak na posebno definiranim područjima kako bi se moglo reći da su ciljevi iz mandata ostvareni. Plenarni sastanci koji se odnose na ta neriješena pitanja nastavit će se u tijekom 2007. godine. U četiri ranije spomenuta područja obuhvaćena mandatom, uz par iznimki, određeni ciljevi su ili ostvareni ili u procesu dovršetka. Preostali problemi smanjeni su na razmjerno mali broj i jasno su određeni; oni su također, čini se, predmet nepovratnog procesa te su organizacijski i institucionalno uvjetovani što osigurava napredak pozitivne reforme. Rješavanje otvorenih pitanja će Misija ipak pratiti na odgovarajući način, koristeći preostalo osoblje i resurse. S tim u svezi, preostala mreža područnih ureda jamči i dalju dobru informiranost Misije i mogućnost praćenja tih programskih područja na lokalnoj razini. Misija je utvrdila kako su hrvatske vlasti i njihove institucije sada dovoljno jake kako bi dalje razvijale ta programska područja. Uslijed potpore OEES-a, velik je broj NVO-a sada snažan i sposoban obavljati ulogu „čuvara“. K tomu, njihove su aktivnosti bolje prihvaćene od strane hrvatskih vlasti s kojima su potpisali Povelje o suradnji. Druge međunarodne organizacije, posebice Europska komisija i Vijeće Europe, također su osposobljeni za praćenje i pružanje pomoći u rješavanju preostalih pitanja u tim programskim područjima. Na sastanku o proračunu održanom u Beču 31. listopada, u raspravama s izaslanstvima okupljenima oko

Glavni ured Misije u Zagrebu

Nacrta programa Misije za 2007. godinu, jasno je istaknuto zatvaranje ova četiri programska Odjela. Na sastanku je „EU/Finska pozdravila zatvaranje četiri odjela do kraja 2006. godine“, slične ako ne i jače osjećaje izrazilo i izaslanstvo SAD-a. U cjelokupnom dojmu ostalih zainteresiranih država članica istaknut je naglasak koji će Misija staviti na pitanja vladavine prava tijekom 2007. godine (uključujući praćenje suđenja za ratne zločine), povratak izbjeglica i prava manjina.

Pogled u budućnost

Zatvaranje ova četiri odjela odraz je razine napretka u Hrvatskoj na područjima kojima su se ti odjeli bavili do trenutka dok hrvatske ustanove i organizacije nisu mogle nastaviti provoditi reforme i napredovati uz minimalno ili nikakvo sudjelovanje međunarodne zajednice. Kontakti s Vladom, javnošću i institucijama OEES-a glede tri od četiri odjela zahtijevaju da Glavni ured i dalje zapošljava manji broj savjetnika i djelatnika za izvješćivanje. K tomu, Odjelima za vladavinu prava i povratak i reintegraciju bit će u 2007. godini dodijeljen određeni broj tehničkog osoblja za upravljanje projektima kako bi razvili, proveli i pratili projekte u ta dva programska područja. Do kraja 2006. godine Misija će: I) zatvoriti Odjel za policijska pitanja, ukidajući sva preostala radna mjesta na terenu, pri čemu će savjetnik za policiju ostati raditi u Uredu voditelja Misije kako bi mogao pružati savjete i održavati vezu s policijom; II) zatvoriti Odjel za medije, ukidajući sva preostala radna mjesta na terenu, pri čemu će glasnogovornik i njegovo pomoćno osoblje raditi pri Uredu voditelja Misije; III) ukinuti sva preostala radna mjesta u Odjelu za politička pitanja na terenu te će zadržati tim za savjetovanje i izvješćivanje o političkim pitanjima pri Uredu voditelja Misije; IV) zatvoriti Odjel za civilno društvo i upravljanje projektima. Upravljanje projektima na područjima aktivnosti Odjela za vladavinu prava i Odjela za povratak i integraciju vezano uz ostala pitanja obuhvaćena mandatom, obavljat će djelatnici u ranije spomenutim odjelima te u Uredu voditelja Misije. U konačnici, promjene i pretvorbe glede strukture i osoblja Glavnog ureda i područnih ureda, kao rezultat zatvaranja ta četiri područja, neće utjecati na nastavak samoodrživog i demokratskog napretka u tim područjima u Hrvatskoj, što će se osigurati putem pravilnog funkcioniranja sustava internih provjera i uspostave ravnoteže.

Enrique Horcajada, voditelj Odjela za politička pitanja

Mark Fawcett, voditelj Izvršnog ureda

Odjel za civilno društvo i upravljanje projektima (CSPM)

Tim za upravljanje projektima kojeg čini 15 obučeni domaćih stručnjaka i asistenata te voditelj odjela, upravlja sa 74 projekta pokrenutih od strane Misije, lokalnih partnera i NVO-a, čija je vrijednost u 2006. godini iznosila jedan milijun eura. Baveći se razvojem projekata, provedbom, praćenjem, financijskim izvješćivanjem i evaluacijom, tim pomaže Hrvatskoj u njezinu napretku na šest područja obuhvaćenih mandatom. Projekti uključuju tehničku pomoć, doprinos putem nazočnosti na terenu, odvajanje Misije od tradicionalnih donatora osmišljavanjem provedbe kako bi se osigurala određena jamstva kvalitete. Tim također doprinosi razvoju civilnog društva kroz niz projekata za civilno društvo i dobro upravljanje, što su strateški ciljevi Odjela. To pruža poticaj umrežavanju NVO-a, izgradnji kapaciteta institucija i suradnje s lokalnim i područnim vlastima kako bi se povećala transparentnost, odgovornost i sudjelovanje građana. Djelatnici CSPM-a jačali su demokratsku praksu organiziranjem razmjene posjeta dužnosnika iz različitih područja Hrvatske. Ove godine su Odjel CSPM-a i Ministarstva vanjskih poslova bili supredsjedatelji šest sastanaka 11 stručnjaka iz vladinih, nevladinih i međunarodnih organizacija, koji su činili radnu skupinu civilnog društva, jedan od stupova pregovaračke platforme. Pet područja u siječnju je istaknuto kao orijentir u određivanju osnove za zajedničke aktivnosti vezano uz (1) pravni i institucionalni

Odjel za civilno društvo i upravljanje projektima okvir, (2) nacionalnu strategiju, (3) povelje o suradnji, (4) potpurnu infrastrukturu NVO-a, te (5) potporu državnoj Akademiji lokalne demokracije. Rješavanje preostalih pitanja preuzeo je Ured Vlade RH za udruge, Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva i Savjet za civilno društvo. Jačanje ove tri institucije bilo je sastavni dio rada ovoga Odjela, koji je zaokružio svoje aktivnosti. Kroz projekte je napredovao i mandat te sve zadaće spomenute tijekom plenarnih sastanaka vezane uz civilno društvo „na terenu“ i diljem regija. Napor CSPM-a pridonio je vjerodostojnosti Misije i održivijem radu ovog sektora, ostavljajući iza sebe nove partnerske odnose i mreže.

CSPM odjel

Dobro upravljanje

Od samog početka Misija OESS-a u Republici Hrvatskoj puno je značaja pridavala pružanju potpore na području dobrog upravljanja. Na početku se to odvijalo kroz manje inicijative, na nižoj razini, jer je cjelokupan sustav lokalne samouprave bio relativno nov: Hrvatska se suočila s velikom reformom lokalne samouprave u 1993. godini dok je istočna Hrvatska mirno reintegrirana tek 1997. godine. Hrvatska ima više od 570 gradova i općina i znatan broj istih zapošljava dužnosnike koji nisu sposobni na odgovarajući način obavljati poslove za koje su zaduženi. U sljedećoj fazi, Misija je 2004. godine, posebice putem svog područnog ureda u Sisku, počela provoditi stručno usavršavanje za općinske vijećnike. Cilj tog projekta je daljnje pružanje potpore izgradnji institucija te unapređivanje učinkovitosti procesa odlučivanja. K tomu, povećana učinkovitost u funkcioniranju jedinica lokalne samouprave olakšala bi uspostavljanje povjerenja, međuetničke tolerancije i uvođenje koncepta dobrog upravljanja, kao ključnih faktora koji pridonose stabilnom, transparentnom i sigurnom društvu. Zbog potreba i broja općina ova se aktivnost i dalje provodi. U 2006. godini, osnivanjem Akademije lokalne demokracije, središnje institucije koja će obučavati i stručno usavršavati službenike i namještenike lokalnih uprava, Misija je predložila, a Središnji državni ured za upravu (SDUU) prihvatio projekt kojeg vodi NVO osmišljen kako bi se povećao kapacitet Ureda glede stručnog usavršavanja. U projektu se okupila radna skupina od oko 20 članova, uključujući profesore, obrazovne institucije, SDUU, ugledne predstavnike lokalnih vlasti diljem zemlje, kao i NVO stručnjake koji su razradili model nastavnog plana i programa na temu civilnog društva i lokalnih vlasti. Buduća suradnja, konkretnije prijedlog uključivanja SDUU-a u koordinacijske sastanke „dobrog upravljanja“ kojima Misija pruža potporu, također je pozdravljena. Misija smatra poticajnom aktivnu suradnju SDUU-a sa sektorom civilnog društva, konačno prepoznajući značajan doprinos kojeg NVO stručnjaci mogu pružiti u reformi lokalne samouprave.

Povelje o suradnji između lokalnih vlasti i NVO-a

Od 2004. godine postignut je značajan napredak glede Povelja o suradnji između lokalnih uprava i NVO-a, koje je do sada potpisalo više od 30 lokalnih i regionalnih uprava, uspostavljajući jasne i obvezujuće okvire te definirajući prava, obveze i procedure između NVO-a i uprava u duhu provedbe Programa suradnje između Vlade i neprofitnog sektora. Ohrabrujući koraci nedavno su poduzeti kako bi se uspostavile institucionalne strukture i organizacijske mreže za pružanje potpore razvoju civilnog društva kroz partnerski odnos između lokalnih samouprava i lokalnih udruga građana u mnogim dijelovima zemlje. Ovi novi oblici suradnje osiguravaju strukturu kako bi ti sektori zajedno razvijali lokalne zajednice. Kao dio napora Misije u pružanju potpore potpisivanju Povelja o suradnji, u studenom i prosincu održan je niz promotivnih događanja diljem zemlje u ratom pogođenim područjima, uključujući potpisivanje Povelja i zaključivanje procesa izrade nacrt. Plan razmjene najboljih praksi proveden je uz pomoć područnih ureda OESS-a kroz uzvratne posjete lokalnih vlasti različitim krajevima zemlje kako bi se potaklo sudjelovanje građana, transparentnost i odgovornost odnosno vrijednosti sadržane u Poveljama. Ovakav pristup omogućavanje hrvatskim vlastima da preuzmu vodeću ulogu u usvajanju njihove vlastite najbolje prakse, polučio je određen uspjeh te je Misijama u regiji predstavljen kao oruđe u promicanju demokratizacije na terenu. Regionalni forum u Slavoniji uz više od 30 županijskih i lokalnih NVO koordinatora razvio se kao dio razvojnog procesa Povelja dok će novi CARDS program za promicanje partnerstva između civilnog društva i vlasti predstavljati nastavak aktivnosti OESS-a i drugih međunarodnih organizacija. Uloga OESS-a smatrana je od strane lokalnih sugovornika ključnom u pružanju potpore procesima Povelja diljem zemlje, što je poruka koju su istakli voditelj Misije i predsjednik Vlade glede prioriteta civilnog društva u širem smislu OESS-ovih plenarnih sastanaka.

Galerija

Novi pjevački duet – voditelja Misije i ministrice vanjskih poslova - rođen je tijekom puta u Istru, u organizaciji MVP-a, od 29. rujna do 1. listopada 2006. godine (Snimila: Cristina Fuentes).

Predsjednici Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Crne Gore sudjelovali su na samitu Igmanke inicijative pod nazivom „Države potpisnice Daytonskog sporazuma na putu u EU“, Miločer u Crnoj Gori, od 16. do 17. studenog 2006. godine.

Bivši ministar vanjskih poslova Bugarske i predsjedatelj OESS-a, Solomon Passy, u posjetu Glavnom uredu OESS-a, 9. studenog 2006. godine.

Prošireni sastanak rukovoditelja u Glavnom uredu Misije, 6. prosinca 2006. godine.

Okrugli stol o popisima birača u organizaciji Misije, Središnjeg državnog ureda za upravu i GONG-a, održan je u Saboru 11. prosinca 2006. godine.

„Djeca zajedno“ – svečanost dodjele nagrada za najbolje radove s likovnih i literarnih radionica u cilju njegovanja veza među djecom različitog etničkog podrijetla, Vukovar, 12. prosinca 2006. godine.